

Rola i miejsce pielęgniarki w systemie NIE MEDYCZNY DYSPOZYTOR MEDYCZNY

Obecnie kwalifikacje wymagane od dyspozytora medycznego określa rozporządzenie ministra zdrowia z dnia 27 stycznia 2006 r. w sprawie kwalifikacji zawodowych dyspozytora medycznego i lekarza koordynatora medycznego, trybu pełnienia przez nich funkcji oraz odpłatności z tego tytułu.

Rozporządzenie określa, że dyspozytorem medycznym może być osoba, która spełnia łącznie następujące warunki:

§ 1.

„1) posiada co najmniej średnie wykształcenie w zawodzie pielęgniarki, położnej lub ratownika medycznego;

2) była zatrudniona przy udzielaniu świadczeń zdrowotnych przez okres co najmniej 6 miesięcy w pogotowiu ratunkowym, szpitalnym oddziale ratunkowym, oddziale anestezjologii i intensywnej terapii lub w izbie przyjęć szpitala;”

Ponad to rozporządzenie precyzuje, że:

§ 6.

1. Do dnia 31 grudnia 2010 r. na stanowisku dyspozytora medycznego może być zatrudniona osoba, która nie spełnia wymagań

określonych w § 1 ust. 1 pkt 4.

2. Osoba zatrudniona na stanowisku dyspozytora medycznego w dniu wejścia w życie rozporządzenia i posiadająca co najmniej wykształcenie średnie medyczne, która nie spełnia wymagań określonych w § 1 ust. 1 pkt 1 i 2, może pełnić tę funkcję po tym dniu, z uwzględnieniem ust. 1.

Natomiast zgodnie z rządowym projektem ustawy o państwowym ratownictwie medycznym, który wpłynął do sejmu dyspozytorem medycznym będzie mogła być osoba, która:

Art. 26.

„1) posiada pełną zdolność do czynności prawnych;

2) posiada wykształcenie właściwe dla lekarza systemu, pielęgniarki systemu lub ratownika medycznego;

3) przez okres co najmniej 5 lat była zatrudniona przy udzielaniu świadczeń zdrowotnych w pogotowiu ratunkowym, szpitalnym oddziale ratunkowym, oddziale anestezjologii i intensywnej terapii lub w izbie przyjęć szpitala.”

Art. 57.

„3. Osoba zatrudniona na stano-

wisku dyspozytora medycznego w dniu wejścia w życie niniejszej ustawy, niespełniająca wymagań określonych w art. 26 ust. 2 pkt 2 może pełnić tę funkcję po tym dniu. Osoba ta ma obowiązek doskonalenia zawodowego w trybie określonym w przepisach wydanych na podstawie art. 26 ust.”

Komentarz REDAKCJI

Według rządowego projektu ustawy, w sytuacji kiedy obecnie funkcje dyspozytora medycznego pełni osoba nie posiadająca wykształcenia medycznego, a takie sytuacje mają miejsce, to taka osoba będzie mogła nadal pełnić swoją funkcję. Ustawa nie obliuguje tych osób do uzyskania kwalifikacji lekarza, pielęgniarki systemu lub ratownika medycznego! Takie rozwiązania prawne proponuje ministerstwo zdrowia, w sytuacji kiedy mają powstać zespoły podstawowe bez lekarza. W tej sytuacji rola i odpowiedzialność dyspozytora medycznego znacznie wzrosnie. Osoba bez wykształcenia medycznego będzie decydować czy wysłać do chorego zespół lekarski czy podstawowy.

Mariusz Mielcarek

PIEŁĘGNIARKA SYSTEMU BEZ KOMPETENCJI?

W korespondencji do redakcji Portalu poruszono kwestię uprawnień do samodzielnego wykonywania świadczeń medycznych przez pielęgniarki i położne.

Witam! Obecnie odbywam kształcenie podyplomowe w zakresie specjalizacji z pielęgniarstwa ratunkowego. W trakcie szkolenia zaciekałam mnie sprawa Rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 2 września 1997 r. w sprawie zakresu i rodzaju świadczeń zapobiegawczych, diagnostycznych, leczniczych i rehabilitacyjnych wykonywanych przez pielęgniarkę i położną samodzielnie bez zlecenia lekarskiego (Dz. U. Nr 116, poz. 750). Otóż, czy owo rozporządzenie będzie zaktualizowane bądź zmienione w kontekście wprowadzania ustawy o ratownictwie medycznym, dostosowane do specjalistów pielęgniarstwa ratunkowego. Przykładem może być intubacja dotchawicza w sytuacjach nagłych, którą może wykonać samodzielnie pielęgniarka posiadająca specjalizację z pielęgniarstwa anestezjologicznego i intensywnej terapii. Przecież w ratownictwie nader często można się spotkać z potrzebą intubacji pacjentów, gdzie w myśl ustawy „trzonem” np. szpitalnych oddziałów ratunkowych mają być pielęgniarki ze specjalizacją ratunkową.

Dziękuję za odpowiedź.

Rozporządzenie w sprawie zakresu i rodzaju świadczeń zapobiegawczych, diagnostycznych, leczniczych i rehabilitacyjnych, wykonywanych przez pielęgniarkę samodzielnie, bez zlecenia lekarskiego, oraz zakresu i rodzaju takich świadczeń wykonywanych przez położną samodzielnie nie przystoi do rzeczywistości w wielu aspektach. Np. wykaz leków, do których podawania choremu bez zlecenia lekarza jest uprawniona pielęgniarka i położna, który jest załącznikiem do omawianego rozporządzenia nie zawiera leków, które można

kupić na stacji benzynowej! To znaczy, że pielęgniarka i położna ma mniejsze kompetencje w tym zakresie niż obywatel, który nie posiada wykształcenia medycznego. Tą sprawą zajmę się w najbliższym wydaniu Gazety Pielęgniarki i Położnej.

Natomiast poruszony przez Pana problem jest znacznie szerszy. Moim zdaniem zagadnienia te powinny być uregulowane w rozporządzeniu wykonawczym do ustawy o państwowym ratownictwie medycznym. Dlaczego ministerstwo proponuje tylko projekt rozporządzenia w sprawie szczegółowego zakresu medycznych czynności ratunkowych, do którego załącznikiem będzie wykaz medycznych czynności ratunkowe, które mogą być podejmowane samodzielnie przez pielęgniarkę systemu? Sama propozycja ministerstwa zdrowia w określeniu kto to jest pielęgniarka systemu jest co najmniej dyskusyjna i sprawa wrażenie, że została przygotowana nie przez fachowców lecz osoby „zza biurka”!

Moim zdaniem jest to celowa polityka mająca na celu wyeliminowanie pielęgniarek z zespołów karet pogotowia ratunkowego. Ratownik medyczny będzie miał określone kompetencje w rozporządzeniu wykonawczym do ustawy o państwowym ratownictwie medycznym, natomiast pielęgniarka nie. Jej kompetencje w zakresie przydatnym w ratownictwie medycznym określone w innych aktach prawnych są bardzo ograniczone i niejasne, co powoduje możliwość różnych interpretacji.

Bardzo dziękuję Panu za korespondencję i zapraszam odwiedzających NASZ Portal do umieszczania komentarzy.

Redakcja Portalu Pielęgniarek i Położnych
Mariusz Mielcarek

W Rejonowej Stacji Pogotowia Ratunkowego w Poznaniu funkcjonuje od ponad 8 lat Zespół Ratowniczy, w którego składzie nie ma lekarza. Od godziny 7 do 15 kierownikiem zespołu jest licencjonowany ratownik medyczny Marcin Zieliński, który w dniu 13 września br. obronił pracę magisterską na Wydziale Nauk o Zdrowiu, kierunku Zdrowie Publiczne, specjalność Ratownictwo Medyczne na Akademii Medycznej w Poznaniu. Tytuł pracy magisterskiej: „Konieczność rozpowszechnienia AED w miejscach publicznych”. Marcinowi gratulujemy uzyskania tytułu naukowego. Gratulacje są tym większe, że w sytuacji kiedy zawód ratownika medycznego jest często niedoceniany znalazł On siłę i czas na podniesienie kwalifikacji zawodowych w zawodzie ratownika medycznego. Od godziny 15 do 7 dyżur pełnią pielęgniarki anestezjologiczne posiadające specjalizację w dziedzinie pielęgniarstwa anestezjologicznego i intensywnej terapii oraz ukończone kursy ALS i BLS. Zespół w tym roku miał ponad 3,5 tysiąca wezwań. Współpraca pomiędzy ratownikami medycznymi a pielęgniarkami układa się bardzo dobrze. Na zdjęciu personel pielęgniarski, od prawej: Aleksandra Rakowska, Ryszard Szpunar, Elżbieta Majchszak, Izabela Wojtasz, Mariusz Mielcarek. Nieobecne na zdjęciu: Katarzyna Elias oraz Joanna Mikolajczak.

Pielęgniarka systemu lub ratownik systemu Ratownik systemu lub pielęgniarka systemu

Projekt ustawy o państwowym ratownictwie medycznym zawiera niżej cytowane zapisy:

Art. 36. 1. Zespoły ratownictwa medycznego dzielą się na:

1) zespoły specjalistyczne, w skład których wchodzi co najmniej trzy osoby uprawnione do wykonywania medycznych czynności ratunkowych, w tym lekarz systemu oraz pielęgniarka

systemu lub ratownik medyczny;

2) zespoły podstawowe, w skład których wchodzi co najmniej dwie osoby uprawnione do wykonywania medycznych czynności ratunkowych, w tym pielęgniarka systemu lub ratownik medyczny, nieposiadające w swoim składzie lekarza systemu.

Art. 37. 1. Lotniczy zespół ratownictwa medycznego składa się co najmniej z trzech osób, w tym co najmniej z jednego pilota zawodowego, lekarza systemu oraz ratownika medycznego lub pielęgniarki systemu.

Redakcja Portalu Pielęgniarek i Położnych zwraca uwagę na zamienne stosowanie w projekcie omawianej ustawy zwrotów:

- pielęgniarka systemu lub ratownik medyczny
- ratownika medycznego lub pielęgniarki systemu.

Jeśli autorzy projektu ustawy stosują zamiennie wyżej cytowane zapisy, to kolejność wymieniania pielęgniarki lub ratownika ma znaczenie. Pytanie jakie?

Mariusz Mielcarek